

Parlament de Na Daniela Grau en la Commemoració de la massacre francesa d'Elna al 1285

Autor: Daniela Grau

Data de publicació: 24-07-2024

El passat 26 de maig del 2024, a Elna, a l'acte de commemoració de la massacre francesa del 1285 d'aqueixa ciutat, Na Daniela Grau hi pronuncià el parlament següent.

Benvolguts connacionals:

Primer de tot, vull agrair el suport infal·lible, des del 2009, de les dues entitats amb seu a Barcelona —l'Institut de Projectió Exterior de la Cultura Catalana [IPECC] i Indrets del Record—, que fan possible amb llur fidel participació, any rere any i des del 2009, la commemoració de la Massacre d'Elna el 1285.

Ens alegrem enguany que el president Puigdemont hagi posat el focus durant mesos a la Catalunya del Nord, i més particularment a Elna, i que milers de principatins i principatines sàpiguen ara que la nostra terra és catalana. Tanmateix, malauradament, i malgrat els esforços de tots plegats, aquesta commemoració queda prou marginada, silenciada, de manera que tots els qui van venir a Elna o Argelers, no sàpiguen res del nostre afany de recuperació de la memòria històrica i de la consciència nacional.

Ara per ara, aquesta diada és l'única a la Catalunya del Nord, no sols de remembrança de les atrocitats comeses pels francesos al llarg dels segles per apoderar-se del nostre país, sinó també de recordança dels resistents a la colonització francesa, aquests herois que en cap altre lloc al Nord no són homenatjats.

Per contra, els francesos, ells, conscients dels reptes, al cap de 365 anys d'ocupació i de dominació, consideren important de mantenir i desenvolupar l'ensibornament mental de la població, començant ben entès amb els joves. L'entitat Le Souvenir Français (El Record Francès), fundada el 1887, té un gran ressò mediàtic. Pràcticament, cada setmana el diari L'Indépendant, divulga les activitats de l'entitat a cada poble del país on intervé. Compta al nostre

territori amb 4500 membres repartits en 65 comitès locals, segons dades oficials publicades a Internet. Propaga, dins cada cop més escoles i col·legis, el culte dels «Morts pour la France», tergiversant i amagant així, pel que fa a la Segona Guerra Mundial, el passat col·laboracionista de la majoria dels francesos al profit de la mitificació del model francès «far de la humanitat». Els dirigents de l'entitat s'introdueixen dins les escoles i, mitjançant jocs i vídeos per fer-ho més atractiu, se'n aprofiten per difondre el nacionalisme francès i també, de retruc, per reclutar joves que faran de portabanderes als actes oficials als ajuntaments i cementiris. L'entitat compta amb el suport dels batlles, i també dels capellans quan hi ha actes de record als cementiris, i sobretot del rectorat, és a dir de l'Education Nationale francesa, tan glorificada com a «laica, pública i obligatòria» i que generacions de catalans mal informats han envejat. Certs intel·lectuals de les excolònies franceses a Àfrica, negant-se a reconèixer la missió pretesament civilitzadora de l'Education nationale, prefereixen denominar-la, amb raó, l'Education Coloniale française.

Malauradament, per nosaltres, els del Nord, la difusió de l'imperialisme francès és tan ben amanida, tan subtil, que a Barcelona els parlamentaris catalans també van caure l'any passat al parany contraproduent de sostenir-lo.

El 20 de març de 2023 el Parlament de Catalunya es va unir de nou a la celebració del Dia Internacional de la Francofonia. Des de l'any 2008, quan s'aprovà al Quebec la participació del Parlament català en aquesta institució com a observador, el Parlament de Catalunya té un estatut de membre associat a l'Assemblea Parlamentària de la Francofonia [APF], cosa que li atorga el dret de vot, la presentació de candidatures als òrgans rectors o la possibilitat d'acollir les reunions dels seus òrgans. Fou així que els dies 23, 24 i 25 d'octubre del 2022 se celebrà al Parlament de Catalunya una sessió de l'APF amb el motiu de compartir [sic] «els valors i objectius de l'espai francòfon, és a dir la promoció dels drets humans, de la diversitat cultural i lingüística».

On és que els parlamentaris catalans veuen promoguts els drets dels bretons, alsacians, corsos, bascs, occitans, catalans? I això per només parlar de nacions oprimides en el marc de l'hexàgon que ni tan sols hi són reconegudes. Una tal ceguesa és incomprendible. Si encara fos a canvi del reconeixement del dret a la independència de la resta dels Països Catalans o, com a mínim, de la cooficialitat del català al Nord... Però, malauradament, es fan còmplices d'un estat genocida a canvi d'absolutament res. Esperem, nogensmenys, que els parlamentaris catalans se sacsegin amb la revolta dels independentistes canacs de Nova Caledònia i desmitifiquin, per fi, els pretesos valors ostentats des del 1789 per la República francesa.

Enguany en aquesta vint-i-cinquena diada de Commemoració de la Massacre tenim l'oportunitat de denunciar la crueltat de les forces franceses d'ocupació, no sols al segle XIII, sinó també al segle XV i d'homenatjar l'heroi i patriota Bernat d'Oms —una torre d'Elna porta el seu nom— que va ser escapat el 1474 per haver-se resistit al rei francès Lluís XI.

Bernat d'Oms, descendent d'un il·lustre llinatge rossellonès, fou nomenat el 1463 per Lluís XI governador i capità general dels Comtats, però, fidel al comte-rei Joan II, comte de Rosselló i Cerdanya, enganyà el rei francès i es dedicà a preparar la insurrecció contra els francesos al Rosselló i a la Cerdanya i en fou el cap. Com que la revolta fracassà, hagué de fugir, però continuà la seva tasca i aconseguí que el rei Joan II entrés triomfalment a Perpinyà el 1473. Els francesos tornaren a envair el país i Bernat resistí a Elna, que fou envestida i ell fet presoner, i escapat al Palau del Castell a Perpinyà.

El poeta i capellà mossèn Bonafont —«lo Pastorellet de la vall d'Arles»— immortalitzà en uns versos molt popularitzats la lluita de la població: «Au, fadrins catalans, cordeu-vos l'espardenya [...] que [...] lo francès [...], lo traydor [...], s'és ell amagat [...]: guerra o esclavitud».

Fou aquest mateix poeta qui dedicà a En Bernat d'Oms un llarg poema molt commovedor:

«Tot és dol, tot és tristesa,

tot és plor en Perpinyà,

quan en la llansa francesa

lo cap d'Oms de gran bellesa

al castell ne penjolà».

El 15 de desembre del 1974, pel cinc-centè aniversari de l'escapçament d'En Bernat d'Oms, el meu pare, Gilbert Grau, i En Josep Deloncle, conservador del museu del Castellet, que anomenà «La casa pairal», organitzaren un acte d'homenatge a En Bernat d'Oms al Palau del Castell dels reis de Mallorca, a Perpinyà.

Va ser l'acte fundador del col·lectiu unitari, políticament rebel, del moviment catalanista. La primera manifestació pública de resistència en contra de la colonització francesa i de l'esquarterament de la nostra nació: el preludi de les manifestacions que tenen lloc cada any el 7 de novembre a Perpinyà, en contra de l'annexió dels Comtats segellada pel Tractat dels Pirineus el 1659.

El venerat bisbe dels catalans, monsenyor de Carsalade du Pont, en va ser un genial precursor. Per ell, els resistents del segle XVII no eren «bandits». Eren «els darrers i heroics defensors de les llibertats provincials contra l'absolutisme del poder reial». Els anomenà «els defensors de la terra». Per sempre més tots volem ser-ne.

Daniela Grau Humbert

Elna, 26 de maig del 2024